

**การพัฒนาแบบการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี กรุงเทพมหานคร**

**Instructional Model Development of General Education in Thai Qualifications
Framework for Higher Education (TQF : Hed) of General Education Program at
Dusit Thani College, Bangkok**

♦ สมิทธิรักษ์ จันทรักษ์

อาจารย์ประจำหมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี

Smithirak Jantarak

Lecturer of General Education Program at Dusit Thani College, Bangkok

E-mail: smithirak@gmail.com

Abstract

The objectives of this research were : 1) to study guidelines for teaching the General Education Program in public and private universities in Thailand and 2) to develop an instructional model for the General Education Program in a Thai Qualifications Framework for Higher Education (TQF : HEd) as part of the General Education Program at Dusit Thani College , Bangkok by using Research and Development (R&D) methodology. This research comprised four steps, namely, 1) (R₁) Documentary research, expert and General Education Program lecturer interviews and participant observation, 2) (D₁) Development of an instructional model for general education program. 3) (R₂) Test of the instructional model for general education program and 4) (D₂) Improvement of the instructional model for general education. Key informants were divided into three groups by purposive sampling - general education program experts and general education program lecturers (11 people), 2) general education program lecturers of Dusit Thani College (2 people) and an experimental group of students studying psychology for quality of life subjects at Dusit Thani College (98 people). The research was conducted over 12 weeks, 3 hours per week. The research instruments included in-depth interview, memorandum of participant observation form, memorandum of learning experience form, memorandum of focus group discussion form, and evaluation form of learners. Data were analyzed using descriptive statistics, mean, standard deviation, percentages and t-test.

The results of this research found that:

1. Teaching general education should be integrated into the teaching model and focus on introducing knowledge of each subject into daily life, including the study of self-understanding, understanding others, understanding society/environment, adaptability qualifications, and developing oneself in academic, professional and daily life. It found two factors affecting the success of teaching a general education program, which were: 1) factors in teaching and learning - the lecturer who teaches the general education program, activities, teaching method and integration of the teaching model and 2) supporting factors including an atmosphere/ environment that is conducive to learning and administrative management teaching and General Education Program in the Thai Qualifications Framework for Higher Education (TQF : HEd)

2. The instructional model for the General Education Program at Dusit Thani College that was researched and developed is called “GE DTC Model” and has 7 important elements: 1) principles 2) objectives 3) teaching content 4) teaching method 5) steps of instruction and 7) evaluation. The model was tested and developed in the classroom with students at Dusit Thani College. The evaluation of the students revealed that the experimental group obtained greater knowledge from the General Education Program after studying it at a statistical significance level of .01 and, overall, students were highly satisfied with the General Education Program teaching model at Dusit Thani College

Keywords: Instructional Model, General Education, TQF

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการสอนวิชาศึกษาทั่วไปในสถาบันอุดมศึกษาไทย 2) การพัฒนารูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 (R_1) การวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไป และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ขั้นตอนที่ 2 (D_1) การพัฒนารูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป ขั้นตอนที่ 3 (R_2) การทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป และขั้นตอนที่ 4 (D_2) การปรับปรุงรูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง คือ 1) ผู้เชี่ยวชาญวิชาศึกษาทั่วไป และอาจารย์ประจำวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 11 คน 2) อาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไปของวิทยาลัยดุสิตธานี จำนวน 2 คน และ 3) กลุ่มทดลอง ได้แก่ นักศึกษารายวิชาจิตวิทยากับคุณภาพชีวิต วิทยาลัยดุสิตธานี จำนวน 98 คน เป็นเวลา 12 สัปดาห์ ๆ ละ 3 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบบันทึกการสังเกตแบบมีส่วนร่วม แบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินผลผู้เรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติบรรยายเชิงพรรณนา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และค่าสถิติทดสอบที่

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาแนวทางการสอนวิชาศึกษาทั่วไปในสถาบันอุดมศึกษาไทย พบว่า การสอนวิชาศึกษาทั่วไป ควรมีรูปแบบการสอนแบบบูรณาการ ที่มุ่งเน้นการสอนเชื่อมโยงความรู้ของแต่ละวิชาในชีวิตประจำวัน มุ่งศึกษาการเข้าใจตัวเอง การเข้าใจผู้อื่น การเข้าใจสังคม/ สิ่งแวดล้อม ความสามารถในการปรับตัว และการพัฒนาตัวเองทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ และชีวิตประจำวัน และพบปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป มีจำนวน 2 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านการเรียนการสอน ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไป กิจกรรม วิธีการสอน และรูปแบบการสอนแบบบูรณาการ และปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ บรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการบริหารจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

2. รูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี ที่วิจัยและพัฒนาขึ้น เรียกว่า “GE DTC Model” มี 7 องค์ประกอบสำคัญคือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาการสอน 4) วิธีการสอน 5) ขั้นตอนการสอน 6) สื่อการสอน และ 7) การประเมินผล ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี ที่พัฒนาขึ้นในชั้นเรียนกับนักศึกษา จากการทำแบบประเมินผลผู้เรียน พบว่า กลุ่มทดลองมีความรู้วิชาศึกษาทั่วไปหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : รูปแบบการสอน วิชาศึกษาทั่วไป กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

บทนำ

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 หรือ Thai Qualifications Framework for Higher Education (TQF : HEd) เป็นเรื่องที่สำคัญที่ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ตามโครงสร้างหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานการอุดมศึกษาที่ประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี กำหนดให้จัดการเรียนการสอนรายวิชาในหมวดศึกษาทั่วไป หมายถึง วิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติ ตนเองและผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมทั้งของไทยและประชาคมนานาชาติ สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550: 13) การเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ 5 ด้านของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) ด้านทักษะ

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) จากมาตรฐานการเรียนรู้ 5 ด้านของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ข้างต้น ทุกสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องดำเนินการรายงานผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามแบบฟอร์มต่าง ๆ จำนวน 7 แบบฟอร์ม โดยในส่วนของหมวดวิชาศึกษาทั่วไปจะต้องรายงานผลการดำเนินการตามแบบฟอร์ม มคอ. 3 รายละเอียดของรายวิชา และแบบฟอร์ม มคอ. 5 รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 13) การเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 อาจจะเป็นเรื่องยากสำหรับอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาไทย แต่เมื่อมีการศึกษาวิจัยอย่างลึกซึ้งซึ่งจะพบว่า มีนักคิด นักวิชาการ ครูอาจารย์ และนักศึกษาสายวิชาชีพครู หรือการสอนได้พยายามนำเสนอแนวคิด การสอน และรูปแบบการสอนใหม่ ๆ มากมายในวงการการศึกษาไทย มีรูปแบบการเรียนการสอนที่น่าสนใจ เช่น รูปแบบการเรียนการสอนทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์ พัฒนาโดย สุมน อมรวิวัฒน์ รูปแบบการเรียนการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ พัฒนาโดย สุมน อมรวิวัฒน์ รูปแบบการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดลชิปปา (CIPPA) พัฒนาโดย ทิศนา ขัมมณี รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดเป็นเพื่อการดำรงชีวิตในสังคมไทยพัฒนา โดยกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น (ทิศนา ขัมมณี, 2548 : 218 - 219) ซึ่งพบว่า สามารถนำรูปแบบการสอนใหม่ ๆ ข้างต้นมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ได้เป็นอย่างดี

จากเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของคณะอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี” เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแนวทางการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปในสถาบันอุดมศึกษาไทย
2. เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี

ขอบเขตการวิจัย

1. การพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี จำนวน 1 รายวิชาที่เลือกเป็นกลุ่มทดลอง ได้แก่ รายวิชาจิตวิทยากับคุณภาพชีวิต ภาควิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

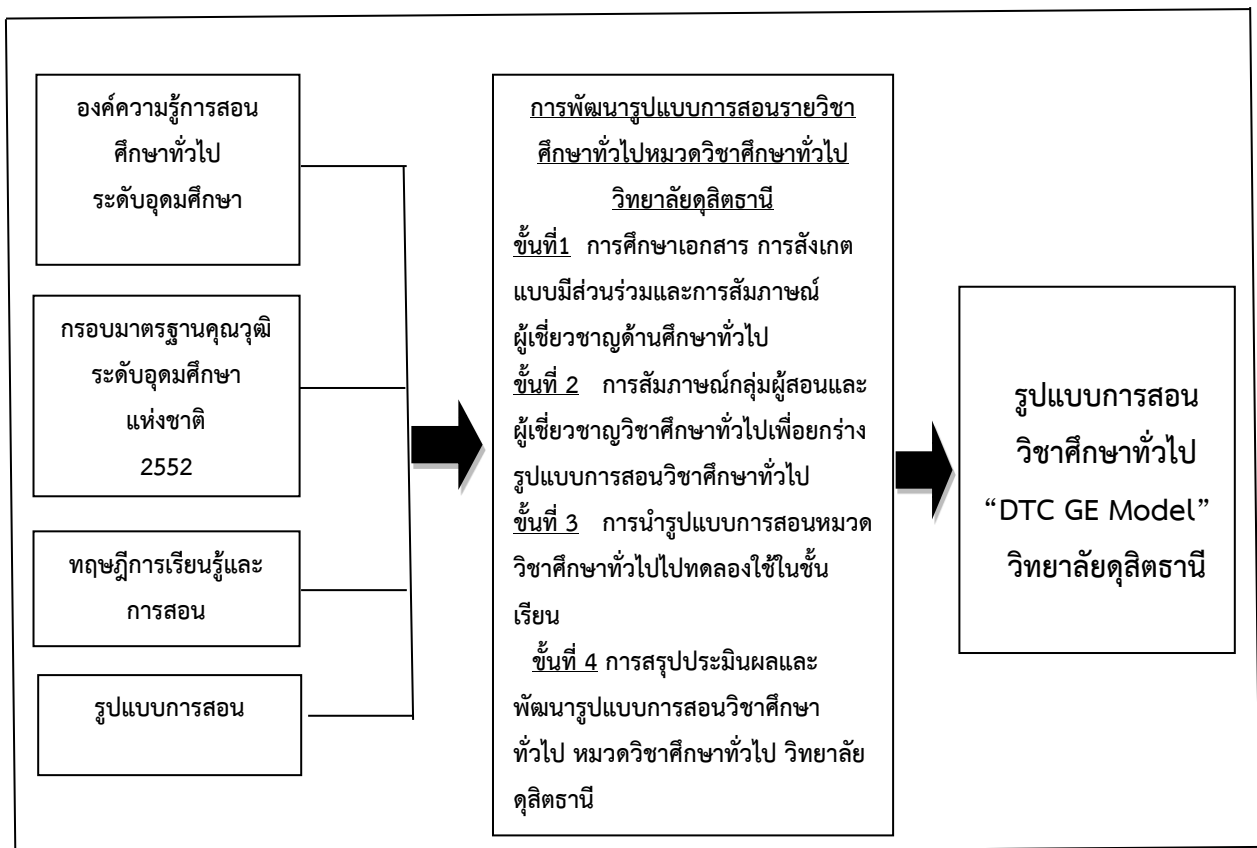
2.1.1 อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป สถาบันอุดมศึกษาไทย จำนวน 11 คน

2.2.2 อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี จำนวน 2 คน และนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาจิตวิทยากับคุณภาพชีวิต ปีการศึกษา 2558 วิทยาลัยดุสิตธานี จำนวน 600 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาในรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี ที่ได้จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากความเหมาะสมของระยะเวลาที่ศึกษาและนักศึกษาที่มีความสนใจในการศึกษาวิจัย จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวนทั้งสิ้น 98 คน

3. ระยะเวลา การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านศึกษาทั่วไปในช่วงภาคการศึกษาที่ 1 ภาคการศึกษาพิเศษ และการนำรูปแบบการสอนศึกษาทั่วไปไปทดลองใช้ในชั้นเรียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558

กรอบแนวคิด

แผนภูมิแสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัย “การพัฒนาแบบการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี” ได้ทำการศึกษารูปแบบการสอนว่า รูปแบบการสอน หมายถึง สภาพลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ โดยมีการจัดกระบวนการหรือขั้นตอนในการเรียนการสอนโดยอาศัย วิธีการสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ เข้าไปช่วยทำให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ และมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) มีปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐาน หรือเป็นหลักของรูปแบบการสอนนั้น 2) มีการบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียน การสอนที่สอดคล้องกับหลักที่ยึดถือ 3) มีการจัดระบบคือ มีการจัดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของ องค์ประกอบของระบบให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้น ๆ และ 4) มีการ อธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (ทิตินา แคมมณี, 2555 : 222 - 317) และพบว่า รูปแบบการสอนที่เป็นสากลมี 5 รูปแบบการสอนที่มีความนิยมนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนแพร่หลายทั่วโลก ได้แก่ 1) รูปแบบ การเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) มุ่งเน้นเนื้อหาสาระ 2) รูปแบบ การเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย (Affective Domain) มุ่งเน้นความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม และ คุณธรรม และจริยธรรมที่พึงประสงค์ 3) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (Psycho - Motor Domain) มุ่งเน้นการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงออกต่าง ๆ 4) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้น การพัฒนาด้านทักษะกระบวนการ (Process Skills) มุ่งเน้นทักษะกระบวนการทางสติปัญญา หรือ กระบวนการคิดต่าง ๆ และ 5) รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ (Integration) มุ่งเน้นการบูรณา การทั้งทางด้านเนื้อหาสาระ วิธีการ รูปแบบเป็นการพัฒนารอบด้าน หรือการพัฒนาแบบองค์รวม ซึ่งรูปแบบ การสอนทั้ง 5 แบบ สามารถนำไปพัฒนาใช้ในการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552 หรือ Thai Qualifications Framework for Higher Education (TQF : HEd) ได้เป็น อย่างดี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 (R₁) การวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ผู้สอนศึกษาทั่วไปผู้เรียนศึกษา ทั่วไป และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม เป็นการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ผู้สอนศึกษา ทั่วไป นักศึกษารายวิชาศึกษาทั่วไป การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการศึกษาหน่วยงานด้านศึกษาทั่วไปใน

สถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อให้ได้ข้อมูลแนวคิดเกี่ยวกับศึกษาทั่วไปแนวทางการจัดการศึกษา กระบวนการเรียนรู้แบบศึกษาทั่วไปและปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการศึกษาทั่วไปในสถาบันการศึกษาในประเทศ

ขั้นตอนที่ 2 (D₁) การพัฒนารูปแบบการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป โดยการจัดการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ผู้สอนศึกษาทั่วไป เพื่อยกร่างและออกแบบรูปแบบการสอนศึกษาทั่วไปในวิทยาลัยดุสิตธานี เพื่อนำไปใช้สอนในชั้นเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไปที่เลือกเป็นกรณีตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 (R₂) การทดลองใช้รูปแบบการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป โดยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในชั้นเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไปที่เลือกเป็นกรณีตัวอย่างตามความสมัครใจ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบูรณาการข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การจัดสนทนากลุ่ม และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากการเก็บข้อมูลจากแบบประเมินร่างรูปแบบการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป หมดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี แบบทดสอบความรู้วิชาจิตวิทยากับคุณภาพชีวิต แบบวัดทักษะมาตรฐานผลการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป

ขั้นตอนที่ 4 (D₂) การปรับปรุงรูปแบบการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป โดยการถอดบทเรียนจากการจัดการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไป และการจัดสนทนากลุ่มผู้เรียนเพื่อประเมินและพัฒนารูปแบบ และข้อเสนอแนะต่อผลการวิจัย สรุปผลการวิจัยและจัดทำรายงานการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การจัดสนทนากลุ่ม

1.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ จากการเก็บข้อมูลจากแบบประเมินร่างรูปแบบการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป หมดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี แบบทดสอบความรู้วิชาจิตวิทยากับคุณภาพชีวิต จำนวน 101 ข้อ แบ่งเป็น ข้อสอบปรนัย จำนวน 100 ข้อ และข้อสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ แบบวัดทักษะมาตรฐานผลการเรียนรู้ 5 ทักษะ จำนวน 14 ข้อ และแบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป หมดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี จำนวน 13 ข้อ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติที่ใช้หาค่าคุณภาพเครื่องมือ

2.1.1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence Indexes หรือ IOC) ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป

2.1.2 การหาค่าอำนาจจำแนกโดยหาค่าความสอดคล้องระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับที่ตัดข้อนั้นออก (Item total for Corrected) ซึ่งคำนวณได้จากสูตรสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.3 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งคำนวณได้จากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าความเชื่อมั่น .85

2.2 สถิติทดสอบที (t - test) ประเภท t - Dependent เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลอง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1. แนวทางการสอนวิชาศึกษาทั่วไปในสถาบันอุดมศึกษาไทย

จากการศึกษารวบรวมข้อมูลเอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ผู้สอนศึกษาทั่วไป พบแนวทางการสอนวิชาศึกษาทั่วไปในสถาบันอุดมศึกษาไทย ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาแนวทางการสอนวิชาศึกษาทั่วไปในสถาบันอุดมศึกษาไทย พบว่า การสอนวิชาศึกษาทั่วไปมีรูปแบบการสอนแบบบูรณาการ ที่มุ่งเน้นการสอนเชื่อมโยงความรู้ของแต่ละวิชากับชีวิตประจำวัน มุ่งศึกษาการเข้าใจตัวเอง การเข้าใจผู้อื่น การเข้าใจสังคม/ สิ่งแวดล้อม ความสามารถในการปรับตัว และการพัฒนาตัวเองทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ และชีวิตประจำวัน และพบปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป มีจำนวน 2 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านการเรียนการสอน ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไปที่มีความรู้ ความชำนาญในการจัดการเรียนการสอน กิจกรรม วิธีการสอน และรูปแบบการสอนแบบบูรณาการ และ 2) ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ บรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการบริหารจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ที่เปิดโอกาสให้มีการเปิดรายวิชาศึกษาทั่วไปในหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรีได้เรียนอย่างแพร่หลายย่อมส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนได้บรรลุตามปรัชญาหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไปตาม ขั้นตอนที่ 2 (D₁) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไปเพื่อยกร่างพัฒนารูปแบบการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปหมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี

จากผลการศึกษา ตอนที่ 1 ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลรูปแบบการสอนรายวิชาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ระดับปริญญาตรี ข้อมูลพื้นฐานและสถานการณ์การสอนศึกษาทั่วไปในสถาบันอุดมศึกษาไทย และมีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไปเพื่อยกร่างรูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี รายละเอียดดังการสนทนากลุ่มที่ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มได้สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนศึกษาทั่วไปของแต่ละสถาบันในประเด็นต่าง ๆ 3 ประเด็น โดยการบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดในการเปิดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป

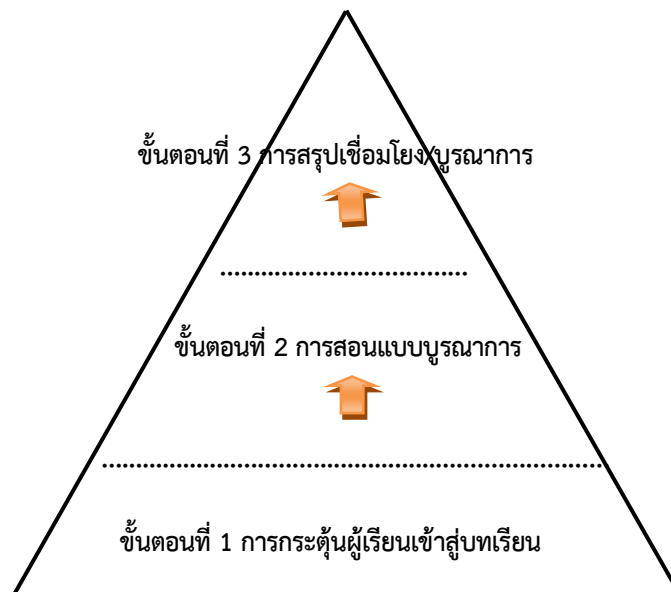
ในแต่ละสถาบันการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ศึกษา จำนวน 10 แห่ง ได้เปิดดำเนินการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปต้องบริหารจัดการให้สอดคล้องตามกฎหมายและประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 5. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไประบุว่า “..วิชาศึกษาทั่วไปมีเจตนารมณ์เพื่อเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์...” นอกจากนี้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 กำหนดโครงสร้างหลักสูตรตามข้อ 8.1 ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต” (อ้างอิง : ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 122 ตอนพิเศษ 39 ง หน้า 9,25 พฤษภาคม พ.ศ. 2548) ฉะนั้นการดำเนินการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปจึงดำเนินการเป็นไปตามกฎหมาย

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญอย่างยิ่งคือ อาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไป ควรเป็นผู้ที่สนใจศึกษาความรู้เกี่ยวกับรายวิชาที่สอนอย่างถ่องแท้ มีการออกแบบการสอน วิธีการสอน และรูปแบบการสอนต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมและทันสมัยกับกลุ่มผู้เรียน ควรสอนโดยการบรรยายให้น้อยลงแต่มีการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนให้มากขึ้น

3. รูปแบบการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี

ผู้เข้ารับการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้เสนอรูปแบบการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะร่วมกัน คือ รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ (Integration) ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอร่างรูปแบบการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปตรวจสอบและรับรองรูปแบบการสอนเพื่อนำไปใช้ทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่าง เรียกรูปแบบการสอนนี้ว่า “DTC GE Model” ดังแผนภูมิขั้นตอนการสอนตามรูปแบบการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี ดังนี้

แผนภูมิขั้นตอนการสอนรูปแบบการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป “DTC GE Model” วิทยาลัยดุสิตธานี

โดยมีรายละเอียดรูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป “DTC GE Model” วิทยาลัยดุสิตธานี ดังต่อไปนี้

การใช้รูปแบบการสอนศึกษาทั่วไปในสถาบันอุดมศึกษาไทย

การใช้รูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หรือ “DTC GE Model” มีองค์ประกอบสำคัญ จำนวน 7 องค์ประกอบ มีวิธีการใช้โดยการศึกษา 1) หลักการสอนวิชาศึกษาทั่วไป 2) วัตถุประสงค์การสอนวิชาศึกษาทั่วไป 3) เนื้อหาการสอนวิชาศึกษาทั่วไป 4) วิธีการสอนวิชาศึกษาทั่วไป 5) ขั้นตอนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป 6) สื่อการสอนวิชาศึกษาทั่วไป 7) การประเมินผลการสอนวิชาศึกษาทั่วไป ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. หลักการสอนวิชาศึกษาทั่วไป วิชาศึกษาทั่วไปเป็นรายวิชาที่บังคับไว้ในโครงสร้างหลักสูตร การศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ว่าการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปต้องบริหารจัดการให้สอดคล้องตาม กฎหมายและประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

2. วัตถุประสงค์การสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ผู้อื่น และสังคม สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร สามารถการคิดอย่างมีเหตุผล การมี คุณธรรม และการตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทยและประชาคมโลก

3. เนื้อหาการสอนวิชาศึกษาทั่วไป

เนื้อหาการสอนวิชาศึกษาทั่วไปมีลักษณะเป็นการสอนแบบบูรณาการศาสตร์หรือสหวิทยาการ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ และคำอธิบายรายวิชาของแต่ละสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ

4. วิธีการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป

วิธีการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปสามารถสอนได้หลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ และทักษะการสอนของอาจารย์ผู้สอนแต่ละท่านเป็นสำคัญ การสอนศึกษาทั่วไปควรมีการสอนแบบบูรณาการ ด้วยวิธีการสอนที่หลากหลายผสมผสานกัน เช่น การสอนแบบการบรรยาย การสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อย การสอนแบบสาธิต การทัศนศึกษา การฝึกภาคสนาม การใช้กรณีศึกษา จากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และ สื่อออนไลน์ การแสดงบทบาทสมมติ การใช้สถานการณ์จำลอง การแสดงละคร ศิลปะ ดนตรี กิจกรรมกลุ่ม สัมพันธ์ เกม เป็นต้น

5. ขั้นตอนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป

ขั้นตอนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานีได้พัฒนาจากผู้ทรงคุณวุฒิและ อาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไป มีรายละเอียดขั้นตอนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป 3 ขั้นตอนสำคัญ ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการกระตุ้นผู้เรียนเข้าสู่บทเรียน

อาจารย์ผู้สอนกระตุ้นความอยากรู้ อยากเห็นผู้เรียนผ่านการตั้งคำถาม การให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ ภาพยนตร์ ละคร กรณีศึกษา การศึกษาประเด็นปัญหาต่าง ๆ ของนักศึกษา แล้วตั้งประเด็นสู่การสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป

ขั้นที่ 2 ขั้นการสอนแบบบูรณาการ

การสอนด้วยวิธีการสอนที่หลากหลายแบบบูรณาการ ได้แก่ การบรรยาย การอภิปราย การใช้กรณีศึกษา ผ่านข่าว ทวีติ สื่อออนไลน์ ภาพยนตร์ ละคร เป็นต้น การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร ศิลปะ ดนตรี กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เกม เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความรู้ความสามารถ และทักษะของอาจารย์ผู้สอน ความเหมาะสมของตัวผู้เรียน สถานที่ หรือสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชานั้น ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นการสรุปเชื่อมโยง/ บูรณาการ

อาจารย์ผู้สอนร่วมกับผู้เรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากบทเรียน สรุปพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้อื่น การเปลี่ยนแปลงภายในตัวผู้เรียน ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอน และเชื่อมโยงความรู้ ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับรายวิชาสามารถนำไปเชื่อมโยงบูรณาการและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งด้านชีวิตส่วนตัว การเรียน การทำงาน การเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีปกติสุข

6. สื่อการสอน

การสอนวิชาศึกษาทั่วไปควรใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย มีความทันสมัย ทำทนายการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น กรณีศึกษา กรณีปัญหา ข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ หนังสือ วารสาร นิตยสาร สื่อออนไลน์ ภาพยนตร์ ละคร เพลง กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การใช้สถานการณ์จำลอง การสาธิต การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร การแสดงศิลปะ ดนตรี เกมต่าง ๆ เป็นต้น

7. การประเมินผลการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป

การประเมินผลการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปขึ้นอยู่กับประเมินผลของแต่ละรายวิชานั้น ๆ ข้อมูลที่ได้สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาผสมผสานแล้วเลือกวิธีประเมินให้เหมาะสม ไม่มีวิธีการประเมินผลวิธีเดียวที่สามารถประเมินผู้เรียนได้ทุกด้าน

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไปตามขั้นตอนที่ 3 (R₂) การทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี

การทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป โดยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในชั้นเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไปที่เลือกเป็นกรณีตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบูรณาการข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี ที่พัฒนาจากตอนที่ 2 ไปทดลองใช้ในชั้นเรียนรายวิชาจิตวิทยากับคุณภาพชีวิต จำนวน 2 ห้องเรียน ประจำ

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 98 คน เป็นเวลาจำนวน 12 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง รวมจำนวนนักศึกษาที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้สมบูรณ์ทั้งหมด จำนวน 98 คน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการวิจัยเป็นแบบบูรณาการข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. **การวิเคราะห์เชิงปริมาณ** จากการเก็บข้อมูลจากการทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี จากแบบวัดความรู้วิชาศึกษาทั่วไป (รายวิชาจิตวิทยากับคุณภาพชีวิต) แบบวัดมาตรฐานการเรียนรู้ 5 ทักษะหมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี และแบบวัดความพึงพอใจต่อวิชาศึกษาทั่วไปเป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่

1.1 **ความรู้รายวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาจิตวิทยากับคุณภาพชีวิต) ของผู้เรียนจากการทดสอบแบบวัดความรู้วิชาจิตวิทยากับคุณภาพชีวิต** เปรียบเทียบก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบวัดความรู้วิชาจิตวิทยากับคุณภาพชีวิต แบ่งเป็นข้อสอบปรนัย จำนวน 100 ข้อ (100 คะแนน) และข้อสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ (20 คะแนน) รวมคะแนนเต็มทั้งหมด 120 คะแนน การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบวัดความรู้วิชาจิตวิทยากับคุณภาพชีวิต ก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา รายวิชาศึกษาทั่วไปที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตารางแสดงผลความรู้วิชาศึกษาทั่วไป (รายวิชาจิตวิทยากับคุณภาพชีวิต) ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอน วิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี

การทดสอบ	n	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนการทดลอง	98	32.75	51.35	1.34	5.72 **	0.00
หลังการทดลอง	98	79.87	89.61	1.87		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางภายหลังการใช้รูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี นักศึกษามีผลความรู้วิชาศึกษาทั่วไป (รายวิชาจิตวิทยากับคุณภาพชีวิต) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนแบบวัดความรู้วิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 120 คะแนน พบว่า ก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 51.35 และหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น 89.61 และจำนวนร้อยละ ก่อนการทดลองได้ร้อยละ 42.75 อยู่ในเกณฑ์มีความรู้น้อย หลังการทดลองได้ร้อยละ 79.87 อยู่ใน

เกณฑ์มีความรู้มาก แสดงให้เห็นว่า หลังการใช้รูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี นักศึกษามีความรู้วิชาศึกษาทั่วไปสูงขึ้น

1.2 แบบวัดมาตรฐานการเรียนรู้ 5 ทักษะหมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี โดยการใช้การประเมินผลคะแนนแบบวัดมาตรฐานการเรียนรู้ 5 ทักษะ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี โดยอาจารย์ผู้สอนและผู้วิจัย จากการทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี มีนักศึกษาส่วนใหญ่มีช่วงคะแนน 15 - 28 จำนวนร้อยละ 63.27 และมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 32.67 ร้อยละ 33.34 ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีทักษะมาตรฐานการเรียนรู้ 5 ทักษะ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานีในระดับปานกลาง ซึ่งอาจจะเกิดจากปัญหาจำนวนนักศึกษาในชั้นเรียนมีจำนวนมากทำให้มีการประเมินที่ไม่ทั่วถึง และบางสัปดาห์อาจารย์ผู้สอนต้องเน้นการบรรยายหัวข้อแนวคิดและทฤษฎีมากเกินไปและเกณฑ์ในการประเมินแบบวัดมีค่าสูงมาก (ร้อยละ 80) ทำให้คะแนนการประเมินจึงออกมาในระดับปานกลาง

1.3 การประเมินผลรูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี ของอาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไป และผู้ทรงคุณวุฒิวิชาศึกษาทั่วไป มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไปและผู้ทรงคุณวุฒิวิชาศึกษาทั่วไปมีระดับความคิดเห็นต่อภาพรวมของรูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี หลังการทดลองใช้ชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการนำผลการทดลองการใช้รูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไปทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไปจำนวน 6 ท่านประเมินและให้ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนารูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จุดแข็งในการทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี ของทั้งสองชั้นเรียน พบว่า รูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไปที่เรียกว่า “GE DTC Model” ที่มุ่งเน้นการสอนแบบบูรณาการ (Integration) แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกรอบแนวคิดและกระบวนการนำไปใช้ชัดเจน โดยรูปแบบการสอนศึกษาทั่วไปมีลักษณะยืดหยุ่นในการนำไปทดลองใช้สูง ทำให้อาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไปมีอิสระในการนำไปประยุกต์ใช้ในการสอน โดยไม่กระทบต่อลำดับการสอนและแผนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไปของแต่ละวิชา

2. จุดอ่อนในการทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานีของทั้งสองชั้นเรียน พบว่า รูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี สามารถนำไปทดลองใช้ได้เพียงวิชาเดียว เนื่องจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่มีเวลาว่างในการทดลองใช้เนื่องจากได้วางแผนการจัดการเรียนการสอนไว้ทุกสัปดาห์แล้ว ทำให้ไม่สามารถทดลองใช้รูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไปในวิชาอื่น ๆ ได้ อาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไปและผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นว่า ควรมี

การพัฒนาอาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไปก่อนการนำรูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไปไปใช้ในการเรียนการสอนจริง เนื่องจากรูปแบบการสอนดังกล่าวมีองค์ประกอบและเนื้อหาจำนวนมาก หากอาจารย์ผู้สอนมีความรู้และประสบการณ์น้อยอาจนำไปใช้สอนได้ไม่เต็มประสิทธิภาพมากนัก โดยอาจมีการประชุมอาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนาการใช้สื่อการสอนต่าง ๆ ร่วมกัน สามารถนำไปใช้ได้ทุก ๆ วิชาที่มีลักษณะใกล้เคียงกันในแต่ละภาควิชา

3. การสอนวิชาศึกษาทั่วไปตามรูปแบบการสอนมีวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี “GE DTC Model” มีลักษณะบูรณาการศาสตร์หรือสหวิทยาการ มีการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการสอนที่หลากหลายผสมผสานกัน แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไปสอดคล้องกับ ทิศนา แขมมณี (2555 : 224) กล่าวว่า รูปแบบการสอนที่จะเกิดประโยชน์ต่อครูอาจารย์ส่วนใหญ่และมีโอกาสนำไปใช้ได้นั้น มีแก่นสำคัญอยู่ 4 ประการ คือ ทฤษฎีหรือหลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ และผลที่จะได้จากรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการสอนของจอยส์ เวลและชาวเวอร์ (Joyce Weil and Showers, 1992 : 197 - 210) และอาร์เรนด (Arend, 1997 : 7) ได้กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนออกเป็น 4 องค์ประกอบ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันขึ้นอยู่กับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี การเรียนการสอน วิธีการสอนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาจารย์ผู้สอนสามารถออกแบบรูปแบบการสอนไปพัฒนาทั้งทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย รวมทั้งกระบวนการพัฒนาสติปัญญาอยู่ที่จุดเน้นของรูปแบบการสอนนั้น นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับท่านเจ้าคุณพระธรรมปิฎก (2542 : 42) อ้างถึงใน ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2553 : 5) ได้ชี้แนะในส่วนการสร้างบัณฑิตว่า สถาบันอุดมศึกษาต้องสอนเพื่อพัฒนาคนให้มีลักษณะบูรณาการ คือ รวมคุณลักษณะทั้งสามในตัวบุคคล ได้แก่ คุณลักษณะด้านพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา มีการผสมผสาน ประสานสัมพันธ์สอดคล้องส่งผลเกื้อกูลต่อกันไปด้วยดีทั้งระบบ และการสอนวิชาศึกษาทั่วไปยังมีความสอดคล้องกับการเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของแต่ละระดับคุณวุฒิ ในระดับปริญญาตรีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552 : 6 - 20) ได้ให้ความสำคัญต่อบูรณาการความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการเรียน การทำงาน และในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการบูรณาการทั้งด้านเนื้อหาสาระ วิธีการ และรูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไปจึงเป็นเป็นวิชาแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary Studies) โดยใช้ศาสตร์ต่าง ๆ มาเป็นองค์ความรู้แบบองค์รวม ไม่สอนโดยเน้นศาสตร์ใด ศาสตร์หนึ่ง และควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบ การสอนวิชาศึกษาทั่วไปอย่างหลากหลาย ได้แก่ ทฤษฎี ปรัชญา เนื้อหาการสอน และวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ให้อาจารย์ผู้สอนศึกษาทั่วไปเลือกใช้รูปแบบการสอนตามความเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถและประสบการณ์

ผู้วิจัยมีความมั่นใจอย่างยิ่งว่า หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี หากให้ความสำคัญและสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปในรูปแบบการบูรณาการแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี

ทุก ๆ คนอย่างแพร่หลาย ได้ศึกษาเรียนรู้ความรู้ด้านศึกษาทั่วไปและการบูรณาการเชื่อมโยงความรู้ในวิชาการต่าง ๆ นำไปประยุกต์ใช้ในการเรียน การทำงาน และชีวิตประจำวัน ส่งผลให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีความรู้ทั้งความรู้ คุณธรรม และเป็นพลเมืองที่ดีของรัฐและพลเมืองที่ดีของโลกได้อีกช่องทางหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หรือ “DTC GE Model” มีความเหมาะสมสำหรับการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี จึงควรนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของวิทยาลัยดุสิตธานี ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละรายวิชา และหลักสูตรต่อไป
2. จากผลการวิจัย พบว่า บางครั้งนักศึกษาไม่ค่อยสนใจฟังการบรรยายทางแนวคิดและทฤษฎีมากนัก ฉะนั้น อาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไปควรออกแบบวิธีการสอนวิชาศึกษาทั่วไป ตามรูปแบบการสอน “DTC GE Model” ที่พัฒนาขึ้นมาให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรม ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้วิชาศึกษาทั่วไปร่วมกับอาจารย์ผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนมากขึ้น
3. จากผลการวิจัย พบว่า สภาพห้องเรียนที่คับแคบไม่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี ทำให้เกิดสภาพที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ฉะนั้น ในการสอนวิชาศึกษาทั่วไปตามรูปแบบการสอน “DTC GE Model” ที่พัฒนาขึ้น ควรกำหนดให้มีการใช้ห้องเรียนที่มีขนาดที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน และมีพื้นที่ในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไปในรายวิชาต่าง ๆ ของวิทยาลัยดุสิตธานี ในลักษณะบูรณาการศาสตร์หรือสหวิทยาการ มีการสอนแบบบูรณาการด้วยวิธีการสอนที่หลากหลายผสมผสานกัน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปมีความเหมาะสมกับลักษณะของรายวิชานั้น ๆ โดยตรง
2. ควรมีการศึกษาวิจัยรวบรวมวิธีการสอน และสื่อการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป ของวิทยาลัยดุสิตธานี เพื่อสร้างและพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้วิชาศึกษาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และหมวดวิชาเลือกเสรีของสถาบัน
3. ควรมีการวิจัยรูปแบบการสอนวิชาศึกษาทั่วไป แบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research - PAR) เพื่อพัฒนาการสอนวิชาศึกษาทั่วไปแบบมีส่วนร่วมของอาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไป นักศึกษา วิทยากร และผู้เชี่ยวชาญด้านศึกษาทั่วไป

References

- Arends, J.W. (1997). Cooperative learning Making “Groupwork”. In New Directions for Teaching and Learning. San Francisco ; Jossey - Bass Publishers.
- Joyce, Bruce Weil, Marsha and Showers, Beverly. (1992). Model of Teaching. 4th ed Massachusetts : Allyn and Bacon.
- Ministry of Education, (2006). Notification of The Ministry of Benchmark in Bachelor’s Degree Curriculum 2005. Bangkok : Ministry of Education. [in Thai]
- Ministry of Education, (2009). Education Plan of National Education Act B.E. 2542 (1999) and Amendments (Second National Education Act) 1999. Bangkok : Ministry of Education. [in Thai]
- Office of the Higher Education Commission. (2009). Thai Qualifications Framework for Higher Education 2009. Bangkok : Ministry of Education. [in Thai]
- Paitoon Sinlarat. (1990). *Instructional Strategies for Qualifications Frame Work*. 2thed. Bangkok : Chulalongkorn University Press. [in Thai]
- Phra Dhammapitaka (Payutto). (1999). *Education for Graduate or Education for Product*. Bangkok: Buddha Tham Philanthropy. [in Thai]
- Tisana Khammani. (2005). *Education Science : Knowledge for Efficiently Learning process Management*. 4thed. Bangkok : Chulalongkorn University Press. [in Thai]
- Tisana Khammani. (2014). *Education Science : Knowledge for Efficiently Learning process Management*. 15thed. Bangkok : Chulalongkorn University Press. [in Thai]

Smithirak Jantarak, Ph.D., Lecturer of General Education office at Dusit Thani College, he graduated Doctor of Philosophy Program in Development Education (Ph.D.) from Silpakorn University.